

Beretning afgivet af Indenrigs- og Boligudvalget den 15. september 2021

Beretning

over

Forslag til folketingsbeslutning om bæredygtigt byggeri og bæredygtige renoveringer i kommunerne og regionerne

[af Søren Egge Rasmussen (EL) m.fl.]

1. Politiske bemærkninger

Socialdemokratiet, Venstre, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Kristendemokraterne

Et flertal i udvalget (S, V, SF, KF og KD) konstaterer, at regeringen (Socialdemokratiet) sammen med Venstre, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti og Alternativet den 5. marts 2021 har indgået en aftale om en national strategi for bæredygtigt byggeri. Aftalen sætter de langsigtede rammer for en ambitiøs omstilling i den danske bygge- og anlægssektor og vil i de kommende år bidrage til at sikre et kvalitetsbevidst, økonomisk ansvarligt og mere bæredygtigt byggeri.

S, V, SF, KF og KD konstaterer endvidere, at der i henhold til den politiske aftale om en national strategi for bæredygtigt byggeri skal indføres krav i bygningsreglementet for nybyggeri (offentligt såvel som privat) om at opgøre bygningers klimaafttryk fra 2023. Nybyggeri over 1.000 m² vil desuden være omfattet af krav om CO₂-grænseværdi svarende til 12 kg CO₂-ækv. /m²/år. Øvrigt nybyggeri omfattes af krav om CO₂-grænseværdi fra 2025. Der foreligger en mødekadence for aftaleparterne med henblik på at fastsætte grænseværdier hvert andet år frem mod 2030.

S, V, SF, KF og KD bemærker, at der på nuværende tidspunkt ikke foreligger et fagligt grundlag for på samme vis at stille et generelt krav om livscyklusberegning og CO₂-grænseværdier for renoveringer. I andre europæiske lande, der også er langt i arbejdet med klimakrav til bygninger, gælder aktuelle eller kommende krav om CO₂-grænseværdi således også kun for nybyggeri. Som en del af den politiske aftale om en national strategi for bæredygtigt byggeri er der igangsat et initiativ om helhedsvurderinger ved renoveringer, der bl.a. skal medvirke til at understøtte, at beslutningen

om eventuelle nedrivninger eller ombygninger og renoveringer afspejler den rette balance mellem økonomi, kvalitet og klimabelastning. Aftaleparterne vil ultimo 2022 modtage en afrapportering vedrørende initiativet om helhedsvurderinger ved renoveringer.

S, V, SF, KF og KD ønsker ikke at undtage kommuners og regioners opfyldelse af klimakrav til bygninger fra anlægsloftet, da udgifter til anlægsinvesteringer i bæredygtigt byggeri vil påvirke de samlede offentlige udgifter på lige fod med andre kommunale og regionale investeringer. Hvis udgifter skal undtages udgiftsstyringen via de aftalte anlægsrammer, vil det kræve særskilt finansiering af et højere anlægsniveau for de kommunale og regionale anlægsudgifter ud fra det samlede økonomiske råderum. Det fremgår ikke af forslaget, hvordan dette i så fald skulle finansieres. S, V, SF, KF og KD noterer sig, at det allerede er muligt for kommuner og regioner at stille krav om et maksimalt CO₂-aftryk for egne byggerier inden for de eksisterende reguleringsmæssige rammer.

Flertallet kan således ikke støtte beslutningsforslaget.

Radikale Venstre

Radikale Venstres medlemmer af udvalget vil meget gerne stille klimakrav til offentligt byggeri, og det gælder selvfølgelig også for kommuner og regioner. RV synes egentlig, det er en fornuftig tilgang, at kravene strammes gradvis frem mod 2030, som det fremgår af selve beslutningsforslaget.

RV ønsker imidlertid ikke at koble klimakrav og anlægsloft. Anlægsloftet har netop sin gode begrundelse i muligheden for at styre den offentlige økonomi. Nu har vi i en krisesituation under pandemien og coronakrisen valgt at fravige anlægsloftet, men i fremtiden vil det igen blive relevant at have styr på de offentlige finanser – og måske endda også i endnu højere grad, når regningen for coronakrisen

skal betales. RV noterer sig i forlængelse heraf, at forslaget rækker helt frem til 2030.

RV kan ikke forstå, hvorfor det skal være frivilligt for kommuner og regioner at leve op til klimakrav, hvilket det reelt ville blive med selve beslutningsforslaget. Fra RV's side så vi hellere, at der bliver vedtaget klimakrav til alt offentligt byggeri og for vores skyld sådan set også gerne strammere krav end de generelle.

RV kan ikke støtte beslutningsforslaget eller forslagsstillerens beretningstekst.

Enhedslisten

Enhedslistens medlemmer af udvalget konstaterer, at offentligt byggeri og offentligt støttet byggeri udgør en meget stor andel af det samlede byggeri. For kommunerne alene vil der frem til 2023 blive bygget og renoveret for 72,5 mia. kr. (»Kommunale Byggeprojekter 2020-2023«, Byggefakta).

Derudover står den offentlige sektor og i særdeleshed kommunerne over for et enormt renoveringsefterslæb. Foreningen af Rådgivende Ingeniører vurderer i deres analyse »State of the Nation 2020«, at der er et renoveringsefterslæb i offentlige bygninger på mindst 70 mia. kr. I analysen peges der bl.a. på den kommunale sektor, hvor der er et markant efterslæb: »Blandt de største udfordringer for kommunerne er dårligt indeklima i bl.a. skoler. Vurderingen af tilstanden af kommunernes bygninger dækker over en stor spredning i tilstanden af bygningerne. Således har kommunerne typisk en del bygninger med tilstand 2 (dårlig/kritisk) eller lavere. Tilstanden for de kommunale bygninger forventes at være nedadgående de kommende fire år, hvilket primært skyldes manglende midler til renovering og nybyggeri.« (»State of the Nation 2020«, FRI – Foreningen af Rådgivende Ingeniører, 2020, side 92).

Det er EL's vurdering, at indsatsen for at få gjort offentligt nybyggeri og offentlige renoveringsprojekter bæredygtige vil være med til drive hele byggeriet til at blive mere bæredygtigt. Det vil samtidig udvikle kompetencer og erfaringer, som kan være med til at løfte det samlede byggeri. Derudover vil renoveringerne hjælpe på at forbedre indeklimaet i bygninger.

EL noterer sig, at det ifølge en analyse er muligt for Danmark at spare 40 mia. kr. i såkaldte »multiple benefits« frem mod 2050, hvis vores bygninger renoveres. Heri indgår alene de reducerede udgifter i forbindelse med luftvejssygdomme som f.eks. sygefravær, sundhedsudgifter og mistet produktivitet på arbejdspladserne, og dermed er det egentlige besparelspotentiale ved et forbedret indeklima formentlig væsentligt større (»Analyse af det samfundsøkonomiske potentiale for energibesparelser«, Ea Energianalyse for SYNERGI og Renovering på dagsordenen, 2019).

EL vurderer, at der er behov for at fjerne forhindringerne for et mere bæredygtigt byggeri, og at kommuner og regioner derfor skal fritages fra anlægsloftet, for så vidt angår de projekter, som overholder et nærmere bestemt bæredygtighedskrav.

EL opfordrer på den baggrund regeringen til at tage initiativ til forhandlinger om fastsættelse af bæredygtighedskrav om et maksimalt CO₂-aftryk for såvel nybyggeri som

renoveringer i kommuner og regioner med de partier og medlemmer af Folketinget, som støtter denne opfordring, og endvidere på baggrund af dialog med branchen, KL og Danske Regioner med henblik på efterfølgende fremsættelse af de nødvendige forslag m.v. til at sikre bæredygtigt byggeri og bæredygtige renoveringer i kommunerne og regionerne.

Sikandar Siddique (UFG)

Medlem af udvalget Sikandar Siddique (UFG) bemærker, at Frie Grønne ønsker at fastsætte alle bæredygtighedsmål, så de afspejler Danmarks forpligtelse i henhold til Parisaftalen. Derfor skal reduktionerne for byggeri også til enhver tid følge Klimarådets generelle anbefalinger til reduktionskurve.

Frie Grønne er altid med på at stille klima- og miljøkrav til byggeri, da sektoren har et stort medansvar for den nuværende klimakrise, men også et stort potentiale for omstilling. Byggeri og bygninger udleder omkring 30 pct. af Danmarks CO₂, producerer 35 pct. af den samlede affaldsmængde og forbruger 40 pct. af det samlede elforbrug.

I byggebranchen skal der altid stilles bæredygtighedskrav til et maksimalt CO₂-aftryk ved både nybyggeri og renovering. Frie Grønne mener, at alle byggerier i både offentligt og privat regi og uanset byggeriets størrelse bør have ambitiøse reduktionsmål.

I den forbindelse er Frie Grønne kritisk over for den nationale strategi for bæredygtigt byggeri, da den kun næsten indfrier anbefalingerne fra klimapartnerskabet, der baserer sig på en målsætning om kun 50 pct. reduktion. Folketinget har vedtaget en klimalov med en klar målsætning om at reducere Danmarks drivhusgasudledninger med 70 pct. Frie Grønne undrer sig over, at den selv samme ambition ikke afspejles i klimaaftaler indgået på enkelte områder, herunder naturligvis på byggeriområdet.

Frie Grønne mener, at en omstilling kræver, at bæredygtighedskravet skærpes betydeligt i forhold til den eksisterende aftale, og at loftet over drivhusgasudledninger i kg CO₂/kvm/år skal være i overensstemmelse med målene for Parisaftalen og dermed følge en reduktionskurve på 60 pct. i 2025, 80 pct. i 2030 og 100 pct. i 2035.

Frie Grønne støtter beslutningsforslaget om at koble anlægsloftet med bæredygtighedskrav med en klar forventning om, at de konkrete reduktionsmål bliver i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser på klimaområdet og dermed ovenstående reduktionskurve.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved beretningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med politiske bemærkninger i beretningen.

2. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 9. marts 2021 og var til 1. behandling den 26. april 2021. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Indenrigs- og Boligudvalget.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 3 møder.

P.u.v.

Søren Egge Rasmussen
formand